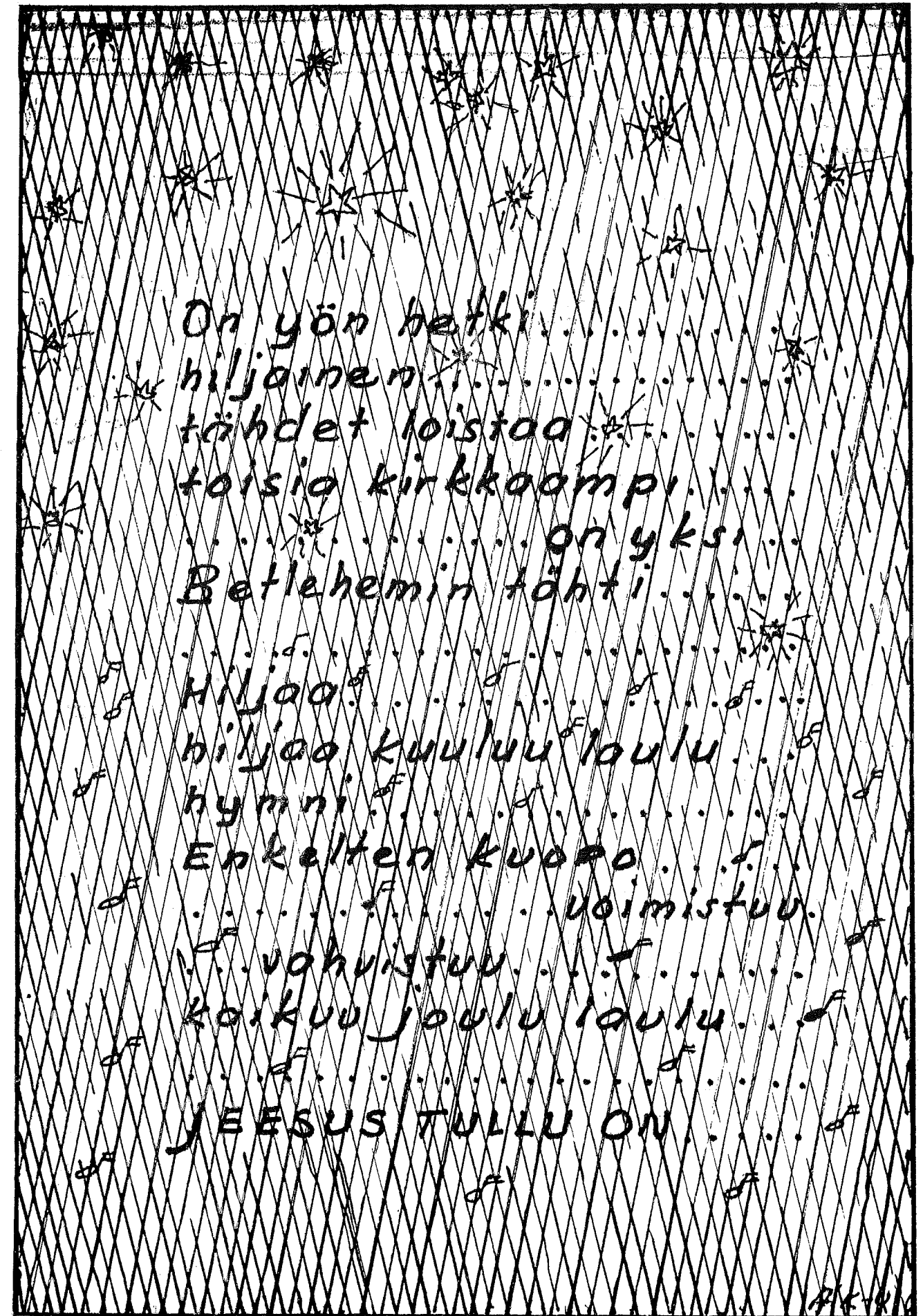
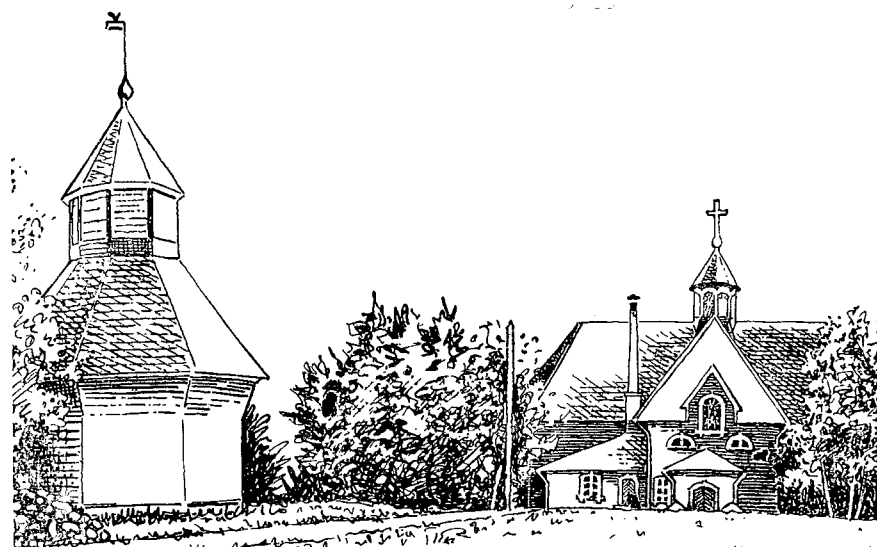

Tapulin varjossa

Eräs nykyajan muotisanoja on vapaus. Kaikki haluavat vapautta ja vapauksia. Vastakohtana tuomitaan jyrkin sanoin sorto ja kaikki se mikä vähänkin rajoittaa tai sitoo yksilöä.

Vapaus on hieno asia, ja varmasti me karjalaiset, jotka olemme joutuneet läheltä näkemään ja kokemaan vapauden ylläpitämisen tuskat ja maksut, osaamme antaa sille arvoa. Mutta vapauden vallitessa on oltava myös varovainen. Kun vapaus ja vapaudet lisääntyvät, lisääntyy myös vastuu. Varsinkin nuorten ponnistelut vapauteen kaikista sidonnaisuuksista ovat usein johtaneet siihen, että luullaan vapauden merkitsevän lupaa saada tehdä mitä haluttaa toisista välittämättä. Jos näin pääsee tapahtumaan, seurauksena vapaudesta onkin toisten sortaminen ja heidän vapautensa rajoittaminen. Vapauteen liittyy aina vastuu. Kun jollekin annetaan vapaus päättää jostakin asiasta, häneen luotetaan. Hänen on myös osoitettava olevansa tämän luottamuksen arvoinen.

Vapautemme seurauksena kristillisessä seurakunnassa on se, että olemme vastuussa sekä seurakunnastamme että toisistamme. Kaikki me olemme "Hänen palvelusväkeään" ja tarvitsemme ruokaosamme ajallamme; sekä hengellisen että ruumiillisen ruoan. Tämä edellyttää yhteistä vastuuta. Eivät seurakuntien palkatut työntekijät ehdi tavoittaa jokaista ihmistä, vaikka tarve olisi suuri. Tarvitaan vapaaehtoista työvoimaa elopellolle, että mahdollisimman moni saisi edes murusen Jumalan rikkaasta pöydästä. Seurakunta on jokaiselle jäsenelleen koti. Mutta ei lepokoti. Lepokodissa vietetään mukavaa ja helppoa elämää leikkien, huvitellen, pelaten, kuten ainakin Kanarian saarilla. Kotikin on mukava ja turvallinen, mutta siellä on tehtävä työtä. On velvollisuuksia äitinä, isänä, veljenä ja niin edelleen.

Mutta me olemme vastuussa myös itsestämme, emme vain toisista. Olemmeko valmiit kun Jeesus tulee? Kun ensimmäisenä jouluna Jumala lähetti Poikansa

tänne luoksemme, tapahtui käänne historiassa. Sen jälkeen tähän Poikaan suhtauduttiin monella tavalla. Hän itse puhui äärimmäisen vakavasti valmiina olemisesta. Kun Jumala lähettää hänet uudelleen maailmaan, tapahtuu taas käänne maailmassa. Se elämä jota eletään ilman valvellaoloa ja vastuuta johtaa tuhoon. Se henki joka johtaa tuhoon sanoo, että aikaa on paljon. Tästä on olemassa pieni tarina: Paholaisella oli kolme oppipoikaa, jotka olivat lähdössä maailmaan kokeilemaan taitojaan ja harjoittelemaan ihmisten tuhoamista. Ensimmäinen sanoi mestarilleen: Aion kertoa ihmisille, että ei ole Jumalaa." — Paholainen vastasi: "Se ei petä monia, koska he tietävät että Jumala on." — Toinen sanoi: "Aion kertoa ihmisille, että ei ole helvettiä." — Paholainen vastasi: "Se ei petä monia, koska he tietävät, että helvetti on." — Kolmas sanoi: "Aion kertoa ihmisille, että ei ole kiirettä." — "Se pettää ja johtaa monia tuhansia tuhoon" vastasi paholainen. — Ihmisen elämän vaarallisin päivä on se jolloin hän keksii sanan "huomenna". Kukaan ei koskaan tiedä, tuleeko huomista.

Me emme tiedä, milloin Jeesus tulee. Siksi meidän on oltava aina valmiina. Samalla tavalla valmiina kuin joulunakin, valmiina myöntämään ja tunnustamaan oma syntisyys ja penseys, valmiina ottamaan vastaan syntien anteeksisaamisen lahja. Ja kaikissa jokapäiväisissä töissä osoittaa vstuuntuntoa sekä omissa että toisten asioissa ilman itsekästä voitonpyyntiä, toimien ikäänkuin ikkunana jonka läpi Jumalan kirkkaus pääsee loistamaan.

Heikki Söderström

JOULUN SANOMA

Eletään jälleen joulun ajan kiireissä. Ihmiset tekevät jouluostoksiaan. Kaikkialla on hyörinää ja pyörinää, sillä on joululäheisyydessä.

Joulua olemme oppineet pitämään rauhan ja hyvän tahdon juhlan. Jälleen julistetaan joulun suurta sanomaa: — Teille on tänään syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus Herra. Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ja hyvä tahto ihmisten kesken. Tätä suurta joulun sanomaa on julistettu lähes 2000 vuotta. Kuinka paljon ovat nämä julistukset herättäneet vastakaikua? Paljon varmaan niistä on häipynyt kuuroille korville. Eivätkö yksilöt ja maailman kansat ole ymmärtäneet vastaanottaa, avata henkistä olemustaan joulun sanoman siunaukselle, kun käytännöllisessä elämässään vain harvat yksilöt sitä yrittävät toteuttaa? Yleismaailmalliselta näköpiiriltä katsottuna sodat ja erimielisyydet kansojen kesken edelleen jatkuvat.

Kuitenkin kristityt kansat joulua juhlivat, me yksilöinä sitä ihmejuhlaa odotamme. Lapset esittävät toivomuksiaan ja odottavat sitä suurta hetkeä, jolloin vanha partasuu joulu-ukko kaukaisilta Lapin mailta saapuu joululahjoineen. Aikuisetkin mielellään ottavat joulua vastaan, harvemmin

kuitenkin siinä mielessä, mitä joulun sanoma kehoittaa. Kukin omalla tavallaan, sillä joululla itsellään on niin ihmeellinen taikavoima.

Menneet joulut ovat usealle meistä jättäneet kauniita muistoja elämämme matkakirjaan. Muistamme joulun viettoja siellä armaassa lapsuutemme kodissa ja pitkin elämämme vartta. Joulumuistot valopilkkuina välkehtivät arkisten päiviemme keskellä.

Kun joululla on sellainen ihmeellinen taikavoima tunnemaailmassamme, niin tulee mieleen kysymys: Voisimmeko nyt tänä jouluna hetkiseksi irtaantua arkisista huolistamme ja kulkea siihen sisäiseen rauhan maailmaan, jota joulujuhla todellisesti on tullut meille tarjoamaan ja antamaan?

Usealle meistä, joilla on huolia ja suruja, ei ole helppoa jouluna-

kaan ohjata mieltään rauhan maille. Silti hiljaisuudessa pyytäkäämme: — Tule Joulun henkivuoksi. Auta meitä kohoamaan yläpuolelle maallisten huoliemme. Anna meille voimaa tunnemaailmastamme työntää syrjään ne esteet, jotka rauhan saavuttamisen tiellä ovat. Siellä järkemme laajoilla vainioilla on niin paljon epätodellista ja nurinkurista kasvatettua. Joulun Suuri Rauhan Tuoja, anna meille ymmärrystä, että osaisimme erottaa todellisuuden epätodellisuudesta, johdonmukaisuuden nurinkuruudesta ja totuuden valheesta. Anna meidän voittaa haluttomuutemme ja heikkoutemme, että olisimme voimakkaat astumaan rauhan valtakuntaan, ylistää Jumalan kunniaa korkeuksissa, jossa itekin saisimme olla. Ihmisille hyvä tahto. — Emme kanssaihmissiämme kaidehtisi, sillä ymmärtäisimme, että olemme oman osamme ansainneet ja että kanssaihmissiämme onni olisi samalla meidänkin onnemme. Kasvattakoon tämäkin joulu meidän henkistä olemustamme, että kun arkiset päivät tulevat, saisimme jatkuvasti tuntea elämän sisäisen tyydytyksen ja onnen tunteen tuomaa viihdytystä. Joulun Rauhaa kaikille olennoille.

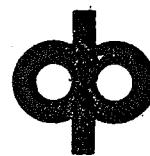
L A

Linnanniemen kiinteistö- ja asunnonvälitys

Birger-Jaarlinkatu 21 B

Hämeenlinna - Puh. 23 739

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Soi jälleen joulukellot meille

SOI JÄLLEEN KAIKU JOULUKELLOJEN
NIIN KAUKAA, TAKAA AJAN MENNEHEN.
VAIN SILLOIN SOITTO KANTAA AIKAIN TAA,
KUN JOULUAIKAA TÄÄLLÄ VIETTÄÄ MAA.

SYKSYN HÄMÄRÄSTÄ KAARTAA MATKALAISEN TIE
JA KULKUREITTI AINA JOULUVALOON VIE.
TAAS VALOT VÄLKKYY, LOISTELAMPUT LOISTAA.
KYNTTELİKÖT SUURTA SANOMAANSA TOISTAA.

YMMÄRRÄNKÖ MITÄ JOULUKELLOT MULLE JULISTAA?
YMMÄRRÄNKÖ KYNTTELIEN SUURTA SANOMAA?
JOULU RAUHAAN TAHTOISINKIN TOISTEN MUKAAN.
PUUTTUU JOTAIN — EIKÄ KÄTEEN TARTU KUKAAN?

EHKÄ SITTENKIN KERRAN POLULLA MAAN
KÄDELLÄ KÄTEENI YLHÄÄLTÄ TARTUTAAN.
— SEURAA! VAIKKA SUN TUMMAT SIIPESI LIE,
SIIVIN PUHTAIN ON KERRAN NOUSUSI TIE!

Viljo Purontaa

JOULUKISSA

Joulu on jälleen tulossa. Sanotaan, että joulu on joka vuosi, juhanus vain kerran kesässä. Joulu lasketaan vuoden suurimmaksi juhla. Lahjoja annetaan ystävien ja sukulaisten kesken, puhumattakaan perheen jäsenten kesken annetuista lahjoista, jotka jakaa joulupukki.

Lahjan hankinta ystävien tai sukulaisten kesken on aina vaikeaa ja kovan harkinnan tulos. Sattuuko sopiva ja miellyttävä?

Kerronkin tässä erästä vuosien takaisesta joululahjasta, jossa lahja ei oikein sattunut paikkaan.

Olipa kaksi naapurusta (ei ole silti satua) jotka olivat perineet vanhemmiltaan hyvin voivan maanviljelystilan.

Sanotaan toista Ristoksi. Hän oli hyvin äkkipikainen ja päätti aina itse asiansa, toiset eivät pystyneet niihin mitään vaikuttamaan. Toinen naapuri, sanotaan Manuksi, oli lempeä, hyväntahtoinen ja kuunteli mielellään toistenkin neuvoja, Ristonkin ohjeita.

Naapurukset kävivät sodat, taistelivat rinnatusten etulinjassa. He palasivat terveinä taas tuttuun peltohommaan. Erikoista oli, että molemmat miehet olivat ottaneet vaimokseen topakat sisarusset, joten oltiin sukulaisiakin.

Jouluna kävivät naapurukset aina toistensa luona vieraissa ja jouluaattona ilmestyi pieni paketti kummankin naapuruksen eteeseen ja paketissa oli vaatimaton joululahja, joka sopi sekä emän-

nälle että isännälle. Lahja oli samalla kutsu Tapanin päivän kahville.

Tapanin kahvit oli totuttu pitämään vuorotellen, ja isäntä aina kahvin lisäksi narautti pullonkorin auki.

Eräänä jouluna vaimo ja Manu suunnittelivat joululahjaa Riston perheelle. Manun vaimo muisti sisarensa valittaneen hiirien runsautta. Hiiriä oli talossa enemmän kuin tarpeeksi. Manulla leikkasi heti, että kun on sopivasti kissan poikasia. Viedään jouluksi kissa taloon! Vaimo oli samaa mieltä. Valittiin kissan pojista kaunein ja se oikein pakattiin koreaan pakettiin, joka jo aatto-aamun hämyssä vietiin Riston talon eteeseen.

Ei Manu eikä vaimo tiennyt, että Risto oli äärimmäisyyteen asti kissan vihollinen. Nyt tuli heti kissa takaisin ja sen kaulassa oli lappu. Lapussa tulenkiven katkuista tekstiä. Lisäksi siinä ilmoitettiin, että Tapanin päivänä meillä ei olla kotona, ettei tule turhaa matkaa. Sinä jouluna oli Riston vuoro avata pullon kork-

Hyvää Joulua
ja Onnea
Uudelle vuodelle

toivottaa

Lempäälän Pyörä

Joulumuistelma Suvannolta

Muistoissani kuljen joulun aikaan
synnyinseudulleni Karjalaan,
lapsuuteni kotiin, kylän laitaan,
järven rantaan, tuttuun,
rauhaisaan.

Jäätynä järvi, lumi teitä tukki.
Lapset leikeissänsä ilakoi.
Helskyi kangaspuut ja pyöri rukki
tuvassa kun väki ahkeroi.

Siellä joskus hämärtyissä illoin
äiti otti Väinön kanteleen.
Sävel helisi ja sointui silloin.
Isä lauloi, soitti viuluineen.

Kodin rauhan rikkoi sodan palo.
Sodan laki ankarana soi:
— Rautaa lensi, vavahteli talo.
"Täältä lähdet, — palata et voi."

Sinne jäivät kantele ja rukki.
Muuttui arki sekä sunnuntai.
Moni toive, joka kerran kukki,
kovan ajan kouriin kuolla sai.

Ajan ratas kuljetteli lastaan,
Lakeuden meille viimein toi.
Ystävinä meidät otti vastaan
kansa täällä, auttoi missä voi.

Lakeuden mailta löytyi talo,
täällä uusi polvi kasvaa voi.
Illoisesti loisti kodin valo,
laulu kajahteli, viulu soi.

Usein muistoissani joulun aikaan
kuljen kauas, aikaan menneeseen.
— Miten monenlaista elo toikaan!
Paljon syytä löydän kiitokseen.

Elsa Tuokko

ki, mutta nyt menivät asiat aivan pieleen.

Kului talvi ja tuli kesä. Juhannuskokko jo roihusi kun Risto palasi rannasta. Hän oli käynyt laskemassa verkot veteen oman rantansa läheisyyteen. Manukin saapui rannasta. Hän oli laskenut koukut järveen.

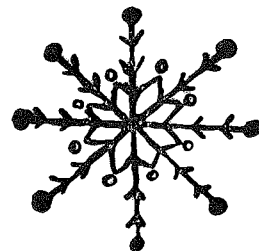
Naapurukset joutuivat yhdessä kokkotulille ja istuivatkin samalle kivelle. Manu aloitti juttelun: — Vein koukut tuonne järveen, lie-

kö tullut liian lähelle sinun rantaosuuttasi? Risto tuumasi: — Liekö tuo nyt niin kovin tarkkaa, missä ne on, kun kalaa on tullut kovin huonosti.

Nyt saapui, sattumalta, kyläkauppias naapurusten luo. Hän oli hiukan viinan ystävä. Kauppias otti pullon esille ja tarjosi hyville asiakkailleen juhannuksen kunnaksi naukut. Kohta lähti juttu luistamaan, eikä enää mitään menneitä muisteltu.

Riston ja Manun yhdessä kotiin palatessa, otti Risto puheeksi kisajupakan. Hän sanoi, että voit kyllä kissan nyt laittaa tulemaan meille. Eukkokaan kun ei ole joulun jälkeen kunnon vastausta antanut, vaan on vieläkin vihainen. Eukkokun olisi halunnut pitää sen kissan meillä!

Matti Ville

KIRJE JOULUTONTUN

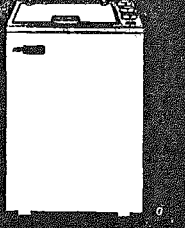
Kirjurina olin joulupukin.
Mustetta ja liimaa käytin
ison mukin,
mutta nimet, lahjat sekaantuivat
multa,
järin pyörällä kuin on tuo
järkekkäältä
joulunaaton hyörintässä,
pyörinässä.

Siksi anteeksi nyt mulle suokaa!
Paistit syökää, kahvit juokaa!
Lahjat jakakaatte toiseen kertaan
toiveenne ja tarpeittenne mukaan,
niin ei lahjoitta nyt jäänne
kukaan!

Ilomielin viettäkäätte aattoilta
hyvän joulun toivotukset
toisillenne
hymyin suoden, lahjat tuoden
kuten kerran syntyessä taivaan
Herran Betlehemin seimessä!

Y T

ASA-Cordes
Ulkomittoiltaan markkinoiden pienin 4 kg täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm.
Ruostumatonta terästä.
Pesurumpu itse irroitettavissa.
Vapaavallintaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
KODIN TAVARATALO
Lempäälä, puh. 74 402

Ahon reunalta

Joulupukin pakana määkii jo oven takana! — Näin veisteli Tuulispää-lehti aikoinaan joulun alusviikolla. Lukija hörästi korviaan, perheenpäältä meni käsi takataskuun, kopeloi onko kukkaro tallella ja ihan katsoa piti sen sisällön määrää, vaikka silloin kun tämä pukki mäkätteli meidän aikamme joulukuukki oli aika harvinainen kulkija kylän kujasilla. Jotain uutta silloinkin aina ostettiin, jotta rahoja oli syytä laskeskella. Toista on nyt! On kyllä rahojakin runsaammin lompassa, mutta tavarantarjontakin on vallan toista luokkaa. Ihmeenä sitä katselee tuota kaupungin joulun tuloa: — Kulkurin valssia, Metsäkukkia torven täydeltä, yllä säihkyi sähköjen tuhannet lamput. Mainosvalojen leiskuva välke vetää ihmistä kuin hunaja karpäsiä puoleensa. Jatkuvana jonona työntyy ihmistä sisään avoimista ovista tavaratalon kohisevaan humuun. Sen tarjoaman tavarantarjonta myy kistää, loisteliaa mainontaa tempaa mukaansa. Harkintakyky unohtuu, kauppa on saanut otteen, myy mikä on sille edullista. Kassit täyttyvät tavaroista, joita ei olisi ostettu enää joulun jälkeen. Valot säihkyvät, kadut humisevat kiihkeää elämää, vilahtaa joukossa joulupukin partoja. Paljon siellä liikkuu liuhpartoja, vaan valkoinen parta on joulupukilla, siitä sen tuntee.

Nyt jo kai hyväksytte tuon alus-

sa ironiselta tuntuneen sanonnan: Joulupukin pakana.

Aikojen takaa meille saapuu puuttunut joulun sanoma, häipyä, hajoaa. Teknologinen aika ottaa omansa. Valkoinen lumi peittää peltojen viljan, sadesyksyn huoli ja ikävä haihtuu hetkeksi. Ihmiset ovat jälleen avattujen pakettien parissa. On hetki onnellista rauhaa, hyvää tahtoa, on aattoilman joulu.

Viki

Varjon lapsi

Se kasvoi vierellä
sammalmaton,
ja oli varjossa
havukaton.

Soi Luoja kastetta,
lämmön antoi,
kun syksy saapui,
se sadon kantoi.

Sen kiilsä lehdissä
taivaan valo,
ja loisti marjoissa
tulen palo.

— Se vaikka olikin
varjon lapsi,
sai metsän kasveja
kauniimmaksi.

Elsa Tuokko

NIEMELÄN
VALOKOPIOLAITOS
HÄMEENLINNA — PUHELIN 24 522

Hääjuhlat Suvannon rantakylässä

Matti Riikosen muistolle

Meidän jokaisen elämä on rajattu, aikamme määrää emme tiedä. Matti Riikosen elämän mitta täyttyi yllättäen, ehkä omaisillekin. Hän ei koskaan maininnut sairauksistaan, ehkä sairauskohtaus saapui hänelle itselleenkin varoituksesta ja yllättäen. Adventti-ajan jälleen saavuttaessa meidät Hän lähti viime matkalleen. Suvannon Seudun toimituskunnan sihteeri, lehden asiamies ja kirjoittaja on lähtenyt ikuisuuden rajaan yli. Hänen paikkansa on avoin.

Matti Riikosen esitykset kokouksissa olivat vakavan asiallisia ja ajatuksensa esilletuonti oli varmaa ja kuulijan ajatuksiin vaikuttavaa, hänen suuntansa oli vakuuttavan varma. Läheltä katsottuna hänestä kaikesta huolimatta löytyi myös huumorin tajua ja huumoria, joka tussassa seurassa monesti tuli esille iloisesti ja sai kuulijansa mukaan ja unohtamaan sen hetken harmissa.

Matti Riikoselle oli uskottu runsaasti luottamustoimia Sakkolassa, Tottijärvellä ja Lempäälässä.

Maanviljelijä Matti Riikonen syntyi 11.6.1916 Sakkolassa, entinen kotikylä Haitermaa. Hän kuoli Valkkeakosken sairaalassa 1.11.1974.

On viehättävää muistella perinteellisiä avioliiton solmimistapoja Suvannon seudulla. Nämä juhlatavat, joissa tulivat esille paikkakunnan omaleimainen kulttuuri sekä maakunnan erikoispiirteet, lienevät syntyneet muinaisina aikoina ja siirtyneet sukupolvelta toiselle. Karjalaisessa kyläyhteisössä häiden vietto oli suurta pihlajaa, varsinkin silloin kun sulhasen ja morsiamen suvut olivat suuria ja varakkaita. Suvannon ympäristön erikoiset häätavat pääsivät silloin täysiin oikeuksiinsa.

Hääjuhla edelsi kihlojen ostoa. Kihlamatka tehtiin tavallisesti lähimpään kaupunkiin Viipuriin tai Kätkisalmeen. Kihlapari viipyi täällä matkalla yhden päivän, mutta joskus venyi kihlamatka useamman päivänkin mittaiseksi. Oli tapana illalla kihlamatkalta palatua kokoontua kihlajaisia tanssimaan riiheen, tai muuhun sopivaan rakennukseen. Kihlakumppanit löytyivät siihen aikaan usein samoista yhteiskuntaluokista, joissa itsekin elettiin. Koulunkäynejä oli vähän, mutta varallisuudessa saattoi olla suuria eroja. Ne eivät rakkausasioissa kuitenkaan suurempia haitanneet, vaan "varakkaiden talojen pojat ottivat aviopuolisoikseen matalan

Viimeinen kotipaikka Lempäälä Lastunen.

Matti Riikonen siunattiin haudan lepoon Ristimäen siunauskappelissa 16.11.1974 runsaan saattojoukon läsnäollessa. Omaisten ja ystävien jälkeen myös Suvanto-Säätiö muisti kukkatervehdyksellä pois siirtynyttä.

V P

torpan kauniita tyttöjä" ja ison talon tytär saattoi mennä vaatimattomiin oloihin emännäksi. Kihloissaoloaika oli vaihteleva pituudeltaan ja silloin tutustuttiin uusiin sukulaisiin. Kihlaukset purkautuivat harvoin.

Hääjuhlat toivat vaihtelua ja värikkyyttä kylän arkiseen elämänmenoon. Isojen häiden varustelut aloitettiin hyvissä ajoin ennen hääjuhlaa. Kylässä oli muutamia naisia, jotka toimivat tarvittaessa pitoemäntinä. Lisäksi oli sukulaisia ja muita apulaisia häävarusteluissa mukana. Yleisimmät pitoruoat olivat hernekeitto, "rokka", ja rusinoista ja luumuista keitetty jälkiruoka "veskunasoppa", sekä hyvinvalmistettu, suussasulavan murea ja ruskea paisti. Lisäksi oli tietysti monenlaista muuta ruokaa ja juomaa. Leivonnaisista puheenollen mainittakoon, että karjalanpiiras ei ollut mikään juhlien herkku,

Timanttihäitä

Timanttihäitään viettivät 15.11.1974 Maria ja Väinö Sikanen Punkalaitumen Kanteenmaassa. Heidän entinen kotipaikkansa on Sakkolan Valkjärvi.

UUSIA YLIOPIILAITA

Mäntän yhteiskoulusta Kaija Annikki Repo. Hän on konstaapeli Heikki Revon tytär Sakkolan Kaarnaajalta.

Lempäälän-Vesilahden yhteiskoulusta Arto Naskali. Isä Eino Naskali Lempäälästä. Entinen kotikylä Sakkolan Pannusaari.

vaan karjalaisten pyhäruoka, vaikka sitä juhlissakin tarjottiin.

Hääpäivänä kulki monenlaisia saattueita Suvannon rantateillä. Tavallisin kulkuneuvo oli siihen aikaan hevonen, mutta joskus mentiin vihille autollakin. "Kosjasmiehet" kävivät ensin hake-massa morsiamen hänen kodis-taan. Täällä liittyi saattueeseen morsiamen sukulaisia ja muuta hääväkeä. Tällä kulkueella, joka palasi sulhasen kotiin morsian mukanaan nimitettiin "nuoteik-si". Morsiamen äiti ja isä eivät olleet mukana hääjuhlissa sulhasen kotona.

— Hääpäivänä oli Suvannon rantakylissä juhlan-tuntua, kun hääkulkueet liikkui-ivat, morsius-harsot heiluivat ja laulu raikui. Hevoskyydissä kiesit kolisivat ja keikkuivat soratiellä kovassa vauhdissa. Liikennevahinkoja ei senaikaisissa liikenteessä usein sattunut. Kerran kuitenkin kun morsianta vietiin Vuokselaan mi-niäksi, erään talon kana ei ehtinyt pois maantieltä ja jäi liikenteen uhriksi.

Sulhasen kotona olivat häiden pääjuhlat. Tanssi kuului tavalli-sesti hääohjelmaan. Tanssipai-kanä oli usein tanssilava, kun hääät olivat kesäaikaan. Joskus oli tanssilava rakennettu aivan Suvannon rantatuntumaan. Tans-simaan saapuivat kutsumattomat-kin vieraat joskus etäisistäkin paikoista. Heitä nimitettiin "kuok-kamiehiksi".

Hääjuhlissa annettiin sukulai-sille perinteisiä lahjoja. Eräs näis-tä lahjoissa oli "kaasekuppi". Muistelen näitä "kaaseja" olleen useampia. Oma äitini sai kerran "kaasekupin" ollessaan Riiskassa häissä tädin ominaisuudessa. "Kaasekuppiaan" hän säilytti ar-vokkaana muistona piirongin ala-laatikossa. Myöskin vaatelahjoja annettiin. Tietoni mukaan sulha-nen antoi kummilleen paidan lah-

Kirkonkylä ja Haitermaa

Entisen Sakkolan Kirkonkylän ja Haitermaan asukkaiden ja hei-dän perheen jäsenten kesken vie-tettiin yhteinen perhejuhla 29. päivänä syyskuuta Pirkkalassa. Pirkkalan kirkossa alkoi tilaisuus, missä saarnasi Eero Kuisma. Sa-moin muistettiin pois-siirtyneitä hautausmaalla.

Varsinainen perhejuhla oli kes-kuskoululla kahvitarjoilun, rupat-telun ja ohjelman merkeissä. Oh-jelman suorittajista ja ohjelmissä käytettiin etunimiä ja kenen "lap-si" hän oli. Etunimen lisäksi on tähän selostukseen selvyiden vuoksi lisätty myös sukunimi, lu-kijan tiedoksi. Ohjelman kuulut-tajana toimi Veikko Juhon poika Lopenen. Alkutahtit antoi Eija-tyttö pianolla. Hämäläisten laulu laulettiin Antti Toivon poika Koi-rasen pianon säestyksellä. Aapro Tuomaan poika Jääskeläinen lau-sui vieraat tervetulleeksi, sekä samalla valotti omalta kohdaltaan historiaa, mistä tilaisuus oli läh-töisin: Oli ollut Lempäälässä Hai-termaan vastaavassa juhlassa

jaksi. Paita oli hienoa tekoa ja monin tavoin kirjailtu.

Hääjuhlat kestivät yöhön saak-ka ja vieläpä seuraavana päivänä-kin jatkui juhla. Siitä alkoikin sitten avioliiton arki. — Kun seu-raili ihmisten avioliittoja niin huomasi ettei rakkauden "nektar-ia" riittänyt läheskään aina ar-kijuomaksi. Avioliitot ja juhlalli-set lupaukset kuitenkin useimmin kestivät harmaassa arjessakin kuolemaan asti. Avioliitto oli niinkuin kulunut ja päältäpäin naarmuuntunut astia josta uutuu-denkiilto on kadonnut mutta si-sältäpäin se on vahva.

ET

kuokkavieraana.

Pois eivät ajaneet! Siitä lähti ajatus kutsua heidät Pirkkalaan juhliin.

Tuomas Jääskeläisen kaksois-tyttäret lauloivat heleällä äänellä karjalaisia kansanlauluja. Eeva Tuomaan tytär Koiranen lausui "maantietä kulkien evakkotaival-ta". Kertoi musiikkiharrastuksis-ta ennen Sakkolassa ja samalla hiljennyttiin Aaro Lehmusvuoren muistolle hetken hiljaisuudella. Tämän jälkeen Antti Koiranen soitti Konsta Jylhän sävellyksen "Vaiennut viulu".

Hauskan laulusikermän lauloi-vat Jääskeläisen suvun tyttäret, "heillä tuntuu olevan heila muual-la, vaikka ei ole täällä", kertoi erään laulun sanat.

Puheen piti Juhani Einon poika Laamanen. — Tuli mieleen Suvan-non Seutu-lehden yksi sivu, joka aina on sama, sen etusivu ja Sak-kolan kartta, Suvantoineen, joka tuo sitä katsellessa aina mieleen kotimaiseman, vaikka siellä tuli vietettyä aikaa vain polvihousui-sena poikana, jäi silti mieliin Kar-jalan kunnaat, jokainen puu, vaik-ka ne oli revitty juurineen pois... Mitäs noita muistelemaan saahan maita ja taloja rahalla, mutta yh-tä emme pysty ostamaan ja se on henkiset siteet. — Jokainen juhla-hetki on elämän ketjussa ainut-kertainen, joka muodostaa oman renkaan vuosien saatossa.

Antti Toivon poika Koiranen soitti viululla "Lokakuun polkan" "Iltä hetkellä", sekä sävellyksen-sä "Häitten jälkeen".

"Muistoja Pannusaaresta", lau-sui runokokoelmastaan emäntä Laina Huuska. Toivo Koiranen kertoi omista "kalena"-reisuis-taan. "Sakkolan riihitanssit".

Eero Sylvesterin poika

Suvanto-säätiön opintoavustukset

Hakemukset pitäisi lähettää hel-mikuun aikana osoitteella: Yrjö Raaska Mantere 37500 Lempäälä. Hakemukseen liitettävä selvitys siitä, missä kylässä vanhemmat ovat asuneet v. 1939 tai 1944, mis-sä oppilaitoksessa hakija opiske-lee, aikaisemmat säätiöltä saatu avustus sekä hakijan tarkka osoite.

VOKKI-VIRKISSÄ

on jo viehättävä luonnonläheinen joulunäyttely. Runsaasti lahjaideoita ja joululahjoja. Avoinna 11—17, lauantaina 11—15.

TOIVOTAMME KAIKILLE YSTÄVILLEMME

HYVÄÄ JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

Suvannon Seutu

Muistakaa tilata Suvannon Seutu vuodeksi 1975

Suvannon Seutu maksaa v. 1975 12 mk vuosikerta. Tilauksia vas-taanottaa kirjakaupat, posti, Rau-takirjan kioskit, osuuskaupat, asiamiehet ja konttori osoite 37370 Narva. Tilatkaa kotiseudun lehti kotiinne ja naapurillennekin!

VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin Kokkolan kir-kossa 20. 7. 1974 opettaja Marja Naskali Kokkolasta ja lääketie-teen kandidaatti Hannu Södevik Vimpelistä. Morsiamen isä opettaja Viljam Naskali Sakkolan Haiter-maasta.

KULTAHÄITÄ

Kultahäitään viettivät 11. 11. 1974 Aino ja Viljami Kiiski Punkalai-tumella. Entinen kotikylä Sakkolan Haparainen.

UUSIA YLIOPIILAITA

Ylioppilaaksi pääsi Messukylän yhteiskoulusta Hannela Huuska. Vanhemmat Maire ja Lauri Huuska Sakkolan Röykkylästä.

Siunausrikasta

Joulua ja

Onnellista

Uutta Vuotta

toivottaa

Kauppaliike Helena Vermasheinä

Vakkola Vesilahti

TAKUUKINKKU **SOK**
Tuotannosta

Rahanarvoisia etuja
Ennakkotilausetu
Kulta Katriline-kahvia 1/4 kg tilatessanne kinkun 15.12. mennessä.

Vaihtotakuu
Mikäli ette ole tyytyväinen ostamaanne kinkkuun, vaihdamme sen uuteen. Takuu on voimassa 28.12.1974 saakka.

Tervetuloa kinkkukauppoille!

KAUPPAKUNTA
Tuotanto SUPERMARKET **SOKOS**
TAMPERE
TAVARATALOT ELINTARVIKEMYMÄLÄT MAASEUTUMYMÄLÄT MYMÄLAUTOT

-luotettava kinkkukauppa

KUOLLEITA

Loviisa Kerminen, o.s. Repo, synt. 4.9.1892 Sakkolassa. Kuoli 22.10.1974 Hausjärvellä.

Elisa Kohonen, o.s. Kyllästinen, synt. 8.9.1894 Sakkolan Volosulassa, kuoli 15.9.1974 Rantasalmella.

Hilma Maria Käppi, o.s. Kiuru, synt. 20.1.1900 Sakkolassa, kuoli 2.10.1974 Tampereen keskussairaalassa.

Aleksanteri Karonen, synt. 17.6.1903 Sakkolassa, kuoli 6.10.1974 LH:n aluesairaalassa.

Viljam Käppi, synt. 1.1.1906 Sakkolassa, kuoli 27.9.1974 Helsingissä.

Vilho Koiranen, synt. 1.10.1908 Sakkolassa, kuoli 27.10.1974 Valkeakosken aluesairaalassa.

Armas Huuska, synt. 17.10.1910 Sakkolan Röykkylässä, kuoli 16.9.1974 Orivedellä.

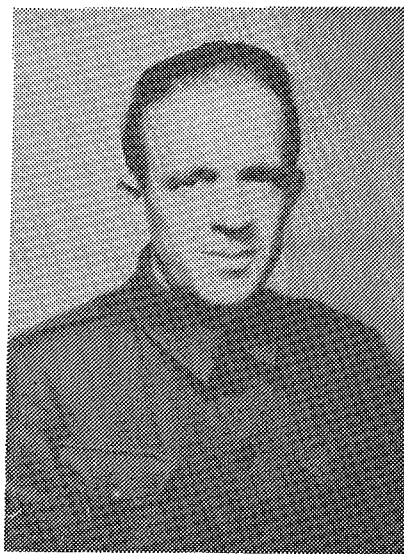
Aaro Kiiski, synt. 8.1.1912 Grayling USA, kuoli 3.10.1974 Vesilahdella.

Erkki Kalervo Leinonen, synt. 10.5.1926 Sakkolassa, kuoli 30.10.1974 Tuusulassa.

Aune Hinkkanen o.s. Nuora syntyi 18.2.1892 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli 17.11.1974 Ruovedellä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

SAIRAANHOITAJAT

Sairaanhoitajiksi valmistui Sirkka Kyllästinen Tampereella. Hänen sukunsa on kotoisin Sakkolan Volosulasta.

Syyssunnuntaina kuoli Valkeakosken sairaalassa maanviljelijä Vilho Koiranen 66 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Sakkolan Purpuassa 1.10.1908 ja oli sitä ikäpolvea joka joutui osallistumaan kahteen sotaan.

Sotien jälkeen hän jatkoi elämäntehtävänsä maanviljelijänä Lempäälän Kuljussa. Täällä hän joutui rakentamaan kaikki maataloudessa tarvittavat rakennukset. Täällä hän uurasti rakkaittensa hyväksi mittamatta työpäiviensä pituutta. Koti oli hänelle rakas, jossa hän viihtyi ja luonto oli läheinen, jossa elämäntyönsä suoritti. Luonnon keskeltä hän löysi myös vapaa-ajan harrastuksen.

Vaikka hän olikin jo saavuttanut eläkeiän, tuntui kuin elämäntyönsä olisi katkennut kesken, niin tarmokkaasti hän työnsä suoritti, aina siihen saakka, kun vaikea sairaus uuvutti hänen voimansa ja joutui vaipumaan sairavuoteelle. — Tietoisena ajasta ikuisuuteen siirtymisen olevan jo lähellä. — Se hetki oli harmaa lokakuinen aamu kun Sinulle Vilho koitti ikuinen sunnuntai.

Siunaus toimitettiin Lempäälän Ristimäen siunauskappelissa 10.11.1974. Siunauksen toimitti pastori Miettinen. Siunauspuheessaan hänkin sanoi edesmenneen vainajan elämäntyön olleen sitä, mitä suomalaisen

talonpojan elämä parhaimmillaan on. Lähiomaisten esitettyä viimeisen tervehdyksensä hiljennettiin kuulemaan kanttori Hovilan yksinlaulua. Er P 6:n aseveljet ja Lempäälän sotaveteraanit toivat kukkalaitteen pois nukkuneelle.

Kun muut omaiset ja ystävät olivat laskeneet kukkalaitteensa, kanttoivat Er P 6:n aseveljet vainajan arkun haudan äärelle, josta lähiomaiset laskivat hautaan. Siunaustilaisuus päättyi virteen "Sun haltuus rakas Isäni".

Runsas saattojoukko siirtyi Lempäälän seurakuntataloon vainajan muistoa viettämään.

V K

In Memoriam

Risto, Usko, Suvi, riutui, hiipi surun häivä. Poissa on äitimme armas, Aadam eno ja Jalmar. Kulkivat ylitse tuonelan virran.

Kun saapuu kutsu, niin kaikki me kerran kuljemme ylitse tuon vuolaan virran. Pois sielumme liittää luo taivaan Herran. Jää tänne tomumajamme haamu. Vain siellä nousee elämän ihana aamu.

Se laske ei koskaan, siel riemuvirret soivat. Oi, jospa sinne ystävät kaikki päästä voisivat.

Vaan harvat ja valitut sinne vain kutsuttu on. Ihana aika siellä on mittaamaton! Ken Jeesuksen lailla kärsinyt maassa on täällä. Hän kirkkaimman kruunun — levon rauhaisan saa siellä.

Pentti Hännikäinen

Vuosia täyttäneitä

85 VUOTTA täytti 3.12.1974 "oloneuvos" Matti Käppi Äänekoskella. Entinen kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

80 VUOTTA täytti 16.12.1974 talonomistaja Johannes Tikka Voikkaalla. Hän on toiminut menestysellisenä liikemiehenä Voikkaalla. Aina tunnettu rehtinä ja kohteliaana ihmisenä. Entinen kotipaikka Sakkolan Mönkö, josta lähti maalis-kuulla 1916.

80 VUOTTA täytti 2.10.1974 emäntä Maria Myöhänen, o.s. Haapasaari Punkalaitumella. Hän on syntynyt Metsäpirtissä. Entinen kotikylä Sakkolan Riiska.

75 VUOTTA täytti 12.12.1974 Loviisa Kurikka o.s. Koppanen Pirkkalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Luprikkala.

70 VUOTTA täyttää 30.12.1974 Anna Maria Nieminen ent. Nuo-

ra. Hän on syntynyt Metsäpirtin Viisjoella. Nykyinen kotipaikka Äänekoski.

70 VUOTTA täytti 3.12.1974 Ivar Heikkonen Lempäälän Sääksjärvellä. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa.

70 VUOTTA täytti 9.9.1974 Armas Repo Huittisten Suttilassa. Entinen kotikylä Sakkolan Kaarnajoki.

70 VUOTTA täytti 11.11.1974 maanviljelijä Jalmari Kiiski Somerolla. Entinen kotikylä Sakkolan Riiska. Hän oli mukana molemmissa sodissa rintamajoukoissa, sotilasarvo yliluutnantti ja hänelle on myönnetty Vm 1 ja VR 4.

70 VUOTTA täytti 2.12.1974 neiti Helmi Uosukainen Nokian Linnavuorella. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä maanviljelijän tyttärenä. Jo varhaisesta nuoruudestaan saakka hän on ollut mukana nuorisoseura-, lotta- ja marttatoiminoissa. Käytyään Suomen Nuorisopiston 1928—29 hän sen jälkeen entistä kiinteämmin joutui mukaan nuorisoseuran toimintaan sihteerinä, kerhonjohtajana, näyttelijänä, lausujana ja ansiokkaana puhujana. Etelä-Karjalan Nuorisoseuran valistusoh-

jaajana hän toimi jatkosodan jälkeen 19 vuotta ja hänen ansiotaan oli ratkaisevasti nuorisoseuratoiminnan valtava elpyminen karjalaisen siirtoväen keskuudessa ympäri Suomen.

Sodan aikana hän oli lottajärjestössä "komppanian päällikkönä". Helmi Uosukainen on kuulunut ja kuuluu edelleenkin Suvanto-säätiön hallitukseen ja Suvannon Seudun toimustunkuntaan. Hän on uutterana edelleen mukana kaikessa karjalaisen toiminnassa ja hänen uskonsa karjalaisuuteen on mistään järkkymätön ja hän on valmis aina puolustamaan hyviä aatteitaan.

60 VUOTTA täytti 16.11.1974 emäntä Aune Ah-tiainen o.s. Kuparinen Punkalaitumen Liitoslassa. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa. Viimeinen kotikylä Sakkolan Kekkilä.

60 VUOTTA täytti 17.11. maanvilj. Eero Viskari Orivedellä. Entinen kotikylä Sakkolan Vilakkala.

60 VUOTTA täytti 21.11.1974 Sulo Luukko Jämsänkoskella. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

50 VUOTTA täytti 17.11.1974 Eino Kuisma Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä Sakkolan Valkjärvi.

50 VUOTTA täytti 2.10.1974 Erkki Peltonen Vesilahden Laukon Harviassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

50 VUOTTA täytti 12.10.1974 emäntä Aino Kekki, o.s. Heikkilä, Lempäälän Kuljussa. On Soini Kekan vaimo. Hän on syntynyt Lempäälän Kuljussa.

50 VUOTTA täytti 21.10.1974 Kauko Lamppu Lempäälän Moi-

Aikuisia poikia

Suvannon Seudun tämän vuoden neljänteen numeroon oli Juho Kurikka kirjoittanut parista voimamiehestä. Minäkin satuin tuntemaan siinä tarinassa mainitun Leppäsen Mikon — ainakin sama nimisen — ja aikuiseksi oli kasvanut. — Oli sillä Mikolla kokoaikin — kun hän teetti jalkineita itselleen, kaupassa ei monesti ollut Mikolle sopivia, ja suutari kyseli, että monenkohan numeroiset pitäisi kengät olla, niin Mikko sanoi, että ei hän numeroista tiedä mutta kun kääräset nahkan vaikka ”kopeljakun” päälle niin eiköhän ne sitten olisi niinkuin suunnilleen sopivat. (”Kopeljakku” oli kolmijalkainen korkea ja pitkäomainen istuin.)

Toisen aikuiseksi saakka ehtineen poikasen tunsin ja hän oli Ville Kuisma Viiksanlahdesta. Isäni kertoi, että kun he olivat Kiviniemen Vuoksen laivarannasta hakemassa laivalla saapuneita luujauhoja jotka tavallinen mies kuljetti laiturin päästä rullavau- nulla laituria pitkin rantaan, niin nämä rullavaunut olivat ahkerassa käytössä ja Ville pahaksi- onneksi jäi pitkän jonon päähän. Kun hän aikansa katseli toisten touhua niin hän alkoi pitkästyä odotukseen — odottavan aika on pitkä. Kun hänen tilauksessaan ei ollut kuin kaksi säkkiä ei hän

siossa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjällä.

50 VUOTTA täytti 30. 10. 1974 eläinlääkäri Esa Mauno Männikkö Karstulassa. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä. Eläinlääkärin tutkinnon hän suoritti v. 1952 Oslissa. Toiminut siitä alkaen Karstulan kunnaneläinlääkärinä.

katsonut niiden takia olevan aihetta kiireisenä kesäpäivänä odottaa vuoroaan. Ville käveli laiturin päähän — tempasi säkin kumpaan- kin kainaloonsa ja toi ne kärryihinsä tuon viitisenkymmentä askelta, mikä muistini mukaan laiturin pituus oli. Isäni kertoi, että vaikka Ville näytti näin kätevän konstin ajan voittamiseksi ei kukaan ruvennut Villen työtappaa matkimaan ja kahta sadan kilon luujauhosäkkiä kantamaan. Kaikki odottivat vuoronsa ja rullavaunulla toivat säkit ja keinotellivat kärryihinsä. Ville oli myös eläinystävällinen ja piti hyvää huolta hevosestaan. Eräänä talvena oli lunta tavallista runsaammin kun Ville ajeli metsästä rata- pölkkyyä. Vahvassa hangessa hän ei raaskinut hevosella ajaa, vaan kun pölkyt olivat melko harvassa, hän jätti hevosen talvitiele ja ratapölkyt toi suksilla hiihtäen ja olallaan kantaen kuormaansa.

Kiviniemen kasarmeja ruvettiin rakentamaan muistaakseni syksyllä 1921. Siellä oli jo sen talven aikana useita miehiä betonitöissä, mutta eräs näistä oli toisia hiukan näyttävämpi mies, Kilström nimeltään. Tämä poju oli nähtävästi oleillut kotona ruoka-aikoina, koska näköä ja kokoa oli kertynyt hyvänlaisesti, koska päänsä yliti näkymään toisten yläpuolella. Eräänä maanantai-aamuna poika lienee pyhän jälkeen vielä ollut pohmelossa tai kohmelossa, vai mikä syy lienee ollut tavallisuudesta poikkeavaan huonoon kuntoon, kun sementtitynnöri ei mennytäkään ensimmäisellä kerralla ja yrittämällä, ei mennyt vielä toisellakaan, eikä sanonut totta kolmaskaan kerta, vaan tynnöri pomppasi takaisin. Nyt poika

jo tuskastui ja sylkäisi kouriinsa ja kirosi: Johan nyt on p-le! Otti tynnöriä uurteista kiinni ja kerralla heittämällä heitti sen lavalle! Lienee paikallaan kertoa, että betoni siihen aikaan sekoitettiin lapiolla sitä varten tehdylle lavalla, joka oli ehkä siinä parikymmentä senttiä korkeammalla maanpintaa. Sementti tuli siihen aikaan tynnöreissä tehtaalta ja painoa kertyi sementistä ja astiasta yhteensä 180 kiloa! Sen verran olen itsekin ollut sementtitynnörien kanssa tekemisissä, että tiedän, ettei onnistu kitukasvuiselta sementtitynnörin uurteista nostaminen!

Muuten olen sitä mieltä, että aina saa vahvakin mies vastuksensa vaikka olisi voimaa saappaanvarretkin täynnä. Sillä aina löytyy suurempia ja vielä suurempia taakkoja ja vaativampia tehtäviä.

Kemin maalaiskunnassa oli tavallista vahvempi mies Matti nimeltään. Oli hänellä sukunimikin, mutta lempinimeltään hän oli Väkevä-Matti. Oli liioittelematta täysin nimensä veroinen veikko. Kerran häneltä vajosi traktori liejuun, ei koneen omin voimin saanut sitä nousemaan ylös kovalle perustalle. Silloin Matti nosti traktorin ylös! Siinä nostaessa kumminkin selkä nyrjähti ja piti mennä lääkärin pakinoille. Lääkäri tietysti kyseli, mistä selkä tuli kipeäksi ja mikä sen aiheutti. Kun oli kuullut Matin selityksen ja oli huumorin tajuinen luonteeltaan antoi Matille vastaisen varalle hyvin mojan neuvon: — No ja kun tämä selkä tästä tervehtyy, niin voitte sitten ruveta nostelemaan vertaisianne. Vetureita!

A K-u

On kulunut kolme vuosikymmentä siitä, kun Suomen rintamalla lopullisesti aseet vaikenivat. Näin lienee aihetta muistella tätä sakkolalaisten kohdalla heidän yhtä elämänsä vakavinta hetkeä.

Sotatoimet olivat jo juhannusviikolla karkoittaneet perheeni pois kotiseudulta, jälleen kerran tuntematonta tulevaisuutta kohden. Tiesin vain, että he ovat selviytyneet Saarijärvelle. Äitini ja siskoni kolmen pienen tyttäreni kanssa kulkivat tämän satojen kilometrien matkan hevosella ja kovapyöräkärriillä täysin tunteuttomia teitä pitkin. Nämä tiet kulkivat lauttayhteyksin yli vesistöjen ja lauttaan tottumaton hevosemme kovasti pelkäsi ylityksen aikana ja oli aina vähällä peruuttaa koko kuormansa veteen. Eikä syömisen ja hevosen rehun saantikaan liene aina ollut täysin vaivatonta. Vaimoni matkusti lehmien kanssa junalla ja joutui Käkisalmissa pommitukseen, jossa menetti tajuntansa, mutta virkosi elämään. Viereinen vaunu hajosi alkutekijöihinsä, mutta hänellä oli Jumalan varjelus mukanaan ja hän pelastui. Myös maallisen mammonan evakointi oli paremmin ohjattu kuin talvisodan syttyessä ja kun kylän tavarain evakointi maantieteellisestä syystä alkoi juuri meiltä, saimme melkein kaiken silloisen omaisuutemme mukaan. Lampaat jäivät ”vihulaiselle” syötäväksi, vaikka kantakirjäläimiä olivatkin. Naiset eivät pystyneet niille kuljetuslaatikkoa tekemään.

Sanoma aselevosta tuli pataljoonan tietoon n. klo 6.00 ja minä lähdin omaa osuuttani tiedoittamaan etulinjaan. Olin silloin lähetti au:na. Kun palasin takaisin, alkoi tulitus koko rintamalla. Ilmoitettu aselepoaika ei ollut molempipuolinen, vaan tykkituli jatkui vielä seuraavana päivänäkin

Toimituksen tuoli

naapuripatalj. loholla. Miehiä haavoittui, ehkä kaatuikin. Pakokauhu oli lähellä, koska tuleen ei täältä saanut vastata. Tämä tilanne kuitenkin rauhoittui ja Suomen miehet lähtivät perääntymään kohden nykyistä rajaa.

Kun sivuutime Sortavalan eräs mies vielä kattoi taloaan päreillä. Meidän mielestä tämä oli jo lopulista menoa, mutta hänen pääsäään lienee ollut toiset ajatukset.

Meidän joukko-osastomme oli tämän jälkeen pari kuukautta tarkkailuasemissa Parikkalan Särkisalmen seudulla. Komentaja ja me pienet ja tärkeät kihot asuimme Särkisalmen kansakoulun rakennuksessa. Lotta huushollasi koulun saunarakennuksessa.

Kun tätä tarkkailua oli pidetty jonkin aikaa (taisteluasemia ei vastapuoli antanut kaivaa) meidät yht’äkkiä komennettiin kotiin. Yksikkö lienee hajoitettu siellä missä oli koottu, mutta meidät sakkolalaiset koottiin sitä en-

nen isompiin ryhmiin ja lähetettiin junakuljetuksessa Suolahteen. Tämän viimeisen armeijas- sa viettämäni yön nukuin vakinaisen väen asekamerin vierellä. Hän oli Sulo Voittomäki, enkä koko sotien aikana, enkä niiden jälkeen ole häntä kohdannut. Olen vain huhuna kuullut, että olisi jossain Keski-Suomessa. Ehkäpä saapuu ensi kesänä Sakkola-juhlaan Jyväskylään?

Junalittera oikeutti junamatkaan Suolahteen, muistini mukaan siitä Saarijärvelle oli itsensä hoidettava linja-autoon sisälle pääsy. Se oli täyttä. Minä istuin ainoan kerran elämässäni puolil- laan voita olleen tynnörin päällä. Ei se hyvä paikka ollut, kun siinä ei ollut mitään kantta, vain reumat ja linjuriin peräkoppi oli muutoinkin aika epämukava matkustajalle.

Saarijärvi oli täysin outo paikkakunta, mutta yllättävästi kehitynyt siihen nähden mitä olin runosta ajatuksissani Saarijärvestä kuvitellut. Täytyi tiedustella tietä. Ilta jo hämärsi, mutta lopulta löytyi Pusalan talo Viitasaaren tien suunnalta.

Täällä asuimme joulukuun yli ja keuhkoihin lähdimme Lempäälään, joka oli tuttua seutua ja pääsimmekin joksikin aikaa asumaan samaan Hattulamäen punaiseen mökkiin, mistä olimme jatkosodan aikana lähteneet. Moni vaiheinen elämänsäkierron oli umpeutunut. Täältä muuttimmekin tänne Laukon seudulle, nykyiseen kotiimme. Ennenkuin tänne saakka ehdimme oli armeijasta saadut vaatteen jo kuluneet risaiseksi, mutta koettu elämä on pysyvästi vielä mielessä.

Toimittaja kiittää lehden tilaajia, kirjoittajia ja ystäviä. Hyvää Joulua ja Onnea Vuodelle 1975.

Toivon mukaan tavataan!

Myllymatka

Kumppanukset, nimitetään heitä tässä vaikkapa Matiksi ja Pekoksi, ajelivat rekipelillä joulukuisena iltapuhteena, "varsantalvea" kyhäävässä kaakkotuiskussa. Saa-nissa jököttävät säkit pullottivat Kannaksen lämpimissä kesäöissä kypsyneistä, pyöreän paukeista vehnänjyvistä, niitä, oman pellon anteja, ukot veivät jauhettaviksi uuteen Lamminpään myllyyn Valkjärvelle. Linitarpeiden teko-paikalle kertyi taivalta viitisen-kymmentä kilsaa, eikä heistä kumpikaan omannut kokemusta sihtimyllyreisusta, sen he kuitenkin tiesivät, että varhainen myllymies on puolellaan, siitä joutui tämä "myöhäinen" lähtö.

Jonkinmatkaa körötyttyään älysi-vät ukot olevansa tutussa, "ottavan" näköisessä tiensuussa, varsinaisen pirt'aika oli jo takanapäin, mutta joistakin vanhoista "suonista" norahteli, jos hyvin sattui, vieläkin tilkka janoiselle. Matti koaritteli, "minnuu rammoattelluo nii vilu hartijoist, eiks männä kysymä tuolt reähkä leikettä?" Pekko myönteli, "männeä voa, hevonek-kii hammuluo lunta suuhiese, pitänyö tarjota vettä, mie keännänki tuon kartanol".

Virvoitusta tuli niin isännille kuin juhдалlekin, poislähtiessä pyysi Matti myyjältä, "antaisit sie kaupatekijäisii meil tyhjä puteli kolmanneks, muute myö jouvutoa lanttoamoa lumekans koprahena"? Hankkija suostui, "tuost soatta, mut mänkeä nyt poikkie, lapsemarotkii taitoat viel valvuo, neättähä työ lumevalolkii hämmen-teä, ottakoa vettä kaivost".

Matti kävi ohjaksii, Pekko lant-tasi, lykkäsi kimaran Matille, sanoi, "lainuo vurtist ni herkijä morosa ukko luimimast sinnuu, mut pieteä teäperäst pien väl, kuunnel-

loa milt tuntuu". Parin virstan mentyä aukaisi Pekko taas korkin, ehdotti Matille, "otaha kopsut", tämä esteli, "mänhä tuo toanone aluks, mut miust se maikais kai-vol, lorroataha vähä ainetta siihe lisseä". — "Laittoa voa, no onks nyt parempoa?" Vettä silmistään hieroen kehui Matti, "on oikei hy-veä, mut älä enneä lisseä yhteä, usot sie jot liijal hyväiki voip tulla pila pel?" Pekko uskoi, nau-rahtel kun kaveri möreällä äänel-lään veteli laulua nuotin laitoja kaarrellen, liittyi hänkin lauluun mukaan: hauska on hulivilin...! Aamuyöstä saapui kaksi hyvän-tuulista veikkoa Lamminpään.

Jauhatuksen vastaanottaja pois-ti ukoilta osaamisen huolen vehnä-myllyssä, ransportin luona hän kysyi, "jos työ tiijättä kumpaki omat säkkinne ni mittää muuta tein ei tarvii tääl tietääkää, saatta männä myllytuppaa lämmittelemää". Teh-tyään hevoselleen olon mukavaksi menivät jauhattajat sisälle, uudet vieraat tuovat aina toisia kuulumi-sia ja kun Pekko Matin nyökättyä

laittoi pullon kiertämään, niin torkkujatkin vilkastuivat, eikä se pullo liene jäänyt ainoaksi komee-taksi siinä joukossa. Tarina herä-si, muisteltiin vanhoja Pietarin reisuja, läsnäolemattomien horjah-duksia hyveen kaidalta polulta, jo-pa partakan kynnyksen ylitse. Enimältään muistelon häkilä har-jasi menneisyyden kuontalosta esille tekijämiehiä, mäniähevosia, vanhoissa vesimyllyissä sattuneita kummia tapahtumia. Kertomusten taustalla kuului uutta, kenties hel-pompaa aikaa enteilevänä, sähkö-käyttöisen valssimyllyn taukoama-ton jyly.

Aamupäivällä alkoi kotimatka, pohmeloitti, mutta olipa lääkettä-kin, Matti korkkasi, ryyppäsi, maiskutteli suutaan, otti uuden huikan, ihmetteli. "Teähä onkii se vetine putel, missäs sitä täyttä ainetta o". Ei ollut missään, ukot katsoivat kummeksuen toisiaan, sitten Matilla leikkasi, "kuuleha Pekko, sie uot iltasil pimijäpäis sejancki pirtuu pirrul, vaik taisha tuota olt jo toinekii pehmenneelt muute oiski poltelt suuta erviisii?" Pekko oli nyreinen ja äkeä, mu-rahti, "lähteä kyselemä jos hänel viel ois sitä lisseä", koton kuiteki arvoavat ko silmät punottoat nii-ko lehtsärel". — "Älähä nyt, ei hyö siu silmijäis malta syynätä ko peäsyöt vehnäjauhosäkkilöi muus-soamoa, oha ne yöhyöse valvoniel ain silmämunat samakat. Heiteteä lillittelemine tähä, koht' silleähä se tulluo Tahvanapäiväki". Pekko tuumi, vastasi nyökäten, "no olkuo sit, ehä viinal peäse uutisie ast millokoa, muute, onkha lum nii paljo sulant ko rek karahtelluo, eiks lasseija lippoamoa".

Sää kirkastui, lämmennyt ilma tuoksui männynhavuilla ja kaner-vilta, ukot hikosivat, olo kohentui. Pyöreät liinakankaiset vehnäja-uhosäkit nostivat äähän hyvänmie-len höyryä, vuosilautinen kitka pullanhimoisen perheen ja rahan-

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Vanhanpiian muistelmia

Mielestänne kai näytän siltä kuin ryytimaan reunimmainen yrt-ti, joka ei ole koskaan kukkinut, eikä kenellekään iloksi ollut, sillä onhan elämä ja vuodet lyöneet leimansa, kuin hallayö perunamaa-han. Kuitenkin olen ollut kerran nuori, iloinen ja elämän haluinen, olen kasvanut ja kukoistanut kuin liljat vesiojain tykönä ja niinkuin setripuut Libanonilla. Niinkuin näette, olen syystä tai toisesta jäänyt yksin tänne surun ja mur-heen laaksoon. Ehkä siksi, että olen kurottanut liian korkealle? — Kun olin nuori, en pitänyt itseäni ensinkään jokapäiväisenä ihmise-nä. Olen käynyt seitsemän vuotta kansakoulua, kaksi vuotta rippi-koulua, siis sivistykseni nojalla haluaisin saada miehekseni oikean herrasmiehen, joka palvelisi minua kuin ruhtinatarta, joka tarjoaisi minulle kaikki, mitä ruumiin ja

menoa tuskittelleen isännän välil-tä teki viimeinkin poislähtöä, nyt ei omatunto soimaisi mässäykses-tä vaikka söikin vehnästä vatsan täyteen. Nuo reenperässä talsivat kaverit oli kovan työn täyttämän elämän valssimylly kaulinnut vas-taamaan itsestään ja asioistaan, mikään aikuiskasvatuskomitean ruuvallemana pötköpuristin ei ol-lut heitä opettanut etsimään pie-nen lankeemuksensa juuria oman itsensä ulkopuolelta, he olivat an-taneet hieman löyttä vanhalle Aa-tamille, siinä kaikki.

Kangastie muuttui loivaksi myötäleeksi, miehet nousivat kos-laan, laskevan auringon punaamien mäntyjen lomasta vilkahteli koti-järven sini, linkkasikohan se ukoil-le silmää?

tuumii: alameäje poika

sielun ravintoon ja tarpeisiin kuu-luu, jolla olisi silmät kuin yö, tuk-ka tumma ja aaltoileva, käynti kuin sotapäällikön

Todellisuus ei tosin vastannut kuviteliani, sillä ensimmäinen ko-sijani oli vain yksinkertainen, tyhmä, mutta rehellinen torpan-poika, joka tarjosi pakkilaatikkoo muistuttavan mökin, lehmän, por-saan ynnä kanat rehellisen sydä-mensä kanssa ikiomaksi.

Ho haa, mene suolle kanoinesi! Minusta on tuleva joku kuuluisa nainen.

Niin odotin kosijaa. N:o 2, joka tuli luokseni erään tulikuuman nälkätaiteilijan muodossa ja jos olisin ollut niin tulen arka, olisin kai palanut poroksi, mutta se täy-tyy minun sanoa, että järkeni on aina ollut tervettä lajia.

Hän polvistui eteeni. — Oi iha-na neito, Teidän käsissänne on elämän onni, tahi onnettomuus, yksi ainoa myöntävä sana Teidän huuliltanne ja minä olen tekevä elämän tienne niin ruusuiseksi, kuin sen vaan voi tehdä. — Entä jokapäiväinen leipä, mistä se tu-lee, kysyin minä. — Oi rakkaani! Niin arkisista asioista, kuin joka-päiväisestä leivästä me emme edes viitsi puhuaakaan. Me eletäisiin kuin kaksi linnun poikaa, katseli-simme sinikukkia ja pumpulipilviä ja leipähuolet jättäisimme arkisil-le luonteille. — Kun nälkä kurnii vatsassa, niin pelkään kyllästyväni kukkien tuoksuun. Kiitän vain kunniasta.

Aika kului ja aloin jo joutua siihen ikään, jota kaikki entisajan tytöt pelkäsivät. Mutta vielä il-mestyi kosija, ripsevä tilanomis-taja, leskimies kylläkin. Leskimie-hen lyhyellä suoralla tavalla hän sanoi, että olisi väärin, jos jäisit yksiksesi korventumaan ja mam-

mallesi tekopalkaksi. Niinkuin tie-dät, on minulla talo ja tavaraa, rahaa ja maallista hyvyyttä yllin kyllin, viisi kappaletta valmiita lapsiakin, jotka ovat valmiit ra-kastamaan äitipuoltaan! Niin, että jätä se miesten metsästäminen ja nykäise silloin kun kala on onges-sa. Ja minä tahdon korottaa Sinut arvoisekseni rinnallani. Ylpeyteni ei ollut vielä masennettu ja vas-tasin kieltävästi! — Epäilen lap-sipuolten rakkautta ja pelkään, ettei pääni kestäisi niin korkeata arvoa, kun tulla leskimiehen sai-varreltavaksi. Sananlasku sanoo, että kivi pehmenee, kun sitä usein kuumentaa, se näyttää olevan totta. Nuoruusajan mies-ihantees-tani on jäljellä enää noin viisi prosenttia. Mutta älkää luulko, että silti veisaisin valitusvirttä raunioiksi romahtaneista tuu'en-tuvista. Sydämeni sykkii vielä yh-tä voimakkaasti kuin 40 hevosvoi-mainen moottorikone ja minä us-kon ja luotan siihen, että oikea rakkaus ei tule koskaan liian myöhään!

Hilma Alho v. 1931

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Aune Koppasen ikoneista

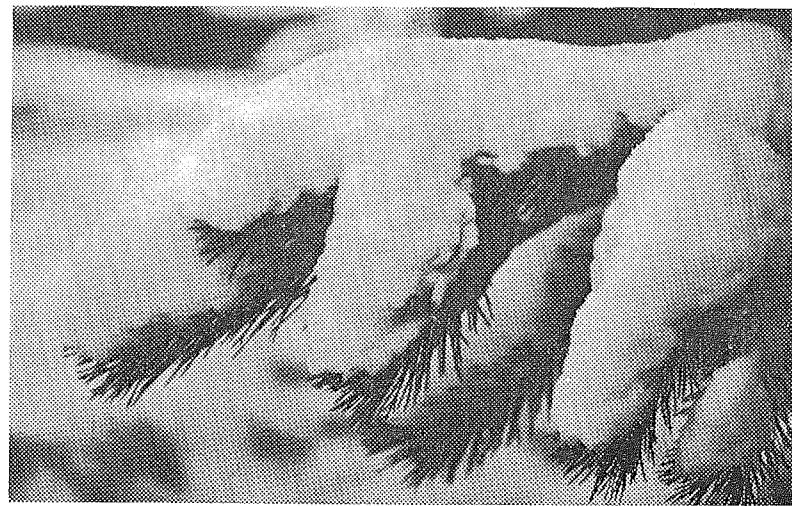
Ikoni — ikkuna ikuisuuteen — on ortodoksisen uskonelämän elimellinen osa. Kauan ikonitaide oli vain ortodoksisen erikoisomaisuutta. Se pysyi vieraana taidemuotona muihin kirkkokuntiin kuuluville. Tosin Keski-Euroopassa alettiin kiinnittää huomiota ikoneihin tämän vuosisadan alkupuolella. Meillä Suomessa mielenkiinto ikoneihin, ikonitaiteeseen heräsi vasta sotiemme aikana, tai oikeastaan vasta niiden jälkeen. Ikonimaalaus suomalaisten ortodoksien keskuudessaakin, luostareita lukuunottamatta, oli lähes täysin lamassa aivan viime vuosikymmeniin asti. Mutta nyt ikonimaalaus elää Suomessa nousukauttaan. Niin tyystin oli ikonien maalaustaito meillä kadonnut, että oppi oli aluksi haettava ulkomailta, lähinnä Pariisista ja Venäjältä. Tällä hetkellä meillä on kansainvälisestäkin arvostettu ikonitutkija, fil. tohtori Aune Jääskinen ja uusia tutkijoita on kasvamassa. On synnytynyt ikonitaiteilijoita, jotka ovat ryhtyneet myös opetustoimeen. Ortodoksien keskuudessa toimii lukuisia kerhoja ja kursseja, joilla voidaan opiskella ikonitaidetta. Huomattava merkitys on ekumenisen työn

Jatkoka siv. 19

kea Jumalalta. Häneltä joka piti "peltitorvea" päämme yläpuolella ja jakoi ne sadat kohteeseen tarkeitut kranaatit vähän kuopasta syrjemmälle. Oletko ymmärtänyt Eero mitä kertomuksellani tarkoitin? Hyvää vointia Sinulle. Parhain terveisin

Viljo Tiinus

Kaivok. 15 A 6
20520 Turaku 52

keskuksen järjestämällä ikonimaalauskurssilla ja -leireillä. Suurin osa kurssien oppilaita jää harrastelijatasolle. He maalaavat omaksi ilokseen ja hengenelämänsä rikastuttamiseksi. Muutamat kurssilaisista — lähinnä jo aikaisemmin taiteen eri aloilla opiskelleet ja työskennelleet — yltävät huomattaviin taiteellisiin tuloksiin.

Tällainen on mm. Sakkolan oma tytär Aune Koppanen, joka asuu nykyään Tampereella.

Kesällä 1972 hän osallistui edellä mainitun ekumeenisen keskuksen kurssiin tunnetun ikonitaiteilija isä Robertin johdolla. Siitä asti Aune Koppanen on menestyksellisesti kehittänyt tietoaan ikonitaiteesta ja taitoaan ikonimaalauksesta. Hän on järjestänyt useita näyttelyitä, viimeksi toisen Sakkolan tyttären Tyyne-Kerttu Virkin Vokki-Virkissä. Esillä oli 17 työtä.

Toisuskoisuudestaan huolimatta Aune Koppanen on työssään pitäytynyt täysin ikonikaanoniin. Eräät kokeilijat ovat pyrkineet vapautumaan tästä sidonnaisuudesta, mutta yleensä epäonnistuneet.

Aune Koppasen ikoneista löytää kaiken perinteisen aineiston. Ikonin koostumus on kauttaaltaan

vertauskuvallinen. Valmistuksessa käytettävät aineet symbolisoivat koko luomakuntaa. Kasvikuntaa edustavat ikonilauta, harso, kangas ja öljy, eläinkuntaa värin sideaineena käytetty munankeltuainen, laudan pohjustuksen kala-liima sekä kivikuntaa pohjustuk-

Vuosia täyttäneitä

75 VUOTTA täytti 23.11.1974 emäntä Anna-Maria Patja o.s. Welling Punkalaitumen Kanteenmaassa. Hän on syntynyt Valkjärvelä.

70 VUOTTA täytti 6.11.1974 Matti Tiinus Viljakalassa. Hän on syntynyt Sakkolan Purpuassa.

70 VUOTTA täyttää 21.12.1974 Anna Liisa Kallonen o.s. Pulakka Turussa. Hän on syntynyt Sakkolan Mönkössä. Viimeinen kotipaikka Karjalassa Viipuri.

70 VUOTTA täyttää 29.12.1974 emäntä Helena Kyllästinen o.s. Nuora Punkalaitumen Vanttilassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Viimeinen kotikylä Sakkolan Volossula.

sen liitujauho ja mineraalihiukkas-

Aune Koppanen näyttää tuntevan ikoniansa aihepiirin ja symbolit. Esim. Neitsyt Marian ikoneissa on noudatettu vakiintuneita perustyyppisiä, asentosommitelmat Kasanin, Konevitsan ym. paikkakuntien mukaan nimetyissä ikoneissa ovat aidot. Värit niinkään. Samoin pienimmätkin yksityiskohdat Jumalan Äidin viitan kolmea tähteä myöden, jotka symbolisoivat ainaista neitseyttä.

Aune Koppasen ikonit ovat sävyiltään tavanomaista vaaleammat. Ne ilmentävät harrasta rukousta ja valoisaa uskoa. Ne pysähdyttävät katsojansa. Ainakin allekirjoittaneelle ne tuntuivat puhuvan hiljentymiseen ja rukoukseen kutsuen.

Sakkolan Martan jouluruno

*Ken ei rajalla kasvanut lie,
ei ymmärrä Karjalan lasta.
Niin monimutkainen ollut on tie,
kokemuksesta tietää sen vasta.*

*Kysyin eräältä Martta-sisarelta
kuinka jatketaan nyt me meillä.
Pää pystyy meillä jokaisella,
heikot sortuu vain elon tiellä.*

*Me viettäneet joulu Karjalan
jokainen sisar meistä.
Kululla tiellä maailman
muistot säilyy kirkkoteistä.*

*Martta-sisar!
Jos sydän väsynyt lie.
Jeesukselle hätäsi jouluna vie!*

Laina Huuska

Hakeuduin taiteilija Koppasen pakeille, tosin puhelimen välityksellä.

Sain tietää, että värit ovat aina viehättäneet häntä. Niinpä hän hakeutuikin niiden pariin valmistumalla kotiteollisuusopettajaksi. — Ala viehätti ja tekstiilien parissa Aune Koppanen askaroi vuodesta 1948 lähtien. Hänen suunnittelemansa kankaat ovat nekin vaalea- ja heleäsävyisiä, harmonisia. Sinisen ja vihreän eri vivahteet ovat niissä vallitsevia. Punaistakin esiintyy, mutta keltainen ja varsinkin ruskea pääsevät mukaan vain asiakkaan toivomuksesta, kertoo taiteilija Koppanen. Vaikka hän viihtyykin tekstiilien parissa, veti maalaaminen häntä voimakkaasti puoleensa. Niinpä hän ryhtyi maalaamaan. Kävi erilaisia kursseja ja opiskeli itseksensä. Syntyi herkkiä luonnonläheisiä töitä. Erityisesti kukkien maalaaminen viehätti. Pastellit muodostuivat hänen omikseen. Öljymaalauksia hän pitää kovina. Näin kului 5 vuotta. Näyttelyisäkin hänen töitään oli. Arvostelut myönteisiä. Mutta koko ajan Aune Koppanen tunsu etsivänsä jotain muuta.

Tapahtui sitten, että 1972 sattui silmään sanomalehti-ilmoitus ikonimaalausleiristä Ekumeenisesa keskuksessa. Tuli mieleen lapsuus Kiviniemessä ja siellä vanhempien ortodoksinen ystäväperhe. Heidän kodissaan oli ikoneja joka huoneessa. — Maalata ikoneja — sitä hän lienee tahtonut aina tehdä, vaikka vasta nyt sen tajusi. Leirillä tunne omimman taidemuodon löytymisestä vain vahvistui. Ortodoksisuus oli häntä kauan kiinnostanut. Ikonien sanoma tuli läheiseksi. "Ikkuna ikuisuuteen oli avautunut." Hän tunsu, että juuri ikoneja hän tahtoi maalata. Kaikki muu sai jäädä. Hän tahtoi oppia yhä enem-

Rotuporsas

Onks nakuloi —
sanoi Rastaan Antti,
kun Sakkolan porsaita osti.
Nakuja oli, oikein rotuporsaita.
Oli emakoita, kölläisiä
ja karjuja, korrilaita.
oli pahnan pohjimmaisista
ja pääomia.

Luppakorvaa, kippurasaparoa,
pitkä-kärsää ja lyhyt-kuonoa.
Oli savessa rypevää.
Aidan rakoon työntyvää.
lavi-kaulaa ja
hörmyllään juoksevaa.
Ja paljon porsaita tuottavaa.

Ja vähemmän tuottavaa.
Jouluksi valmistettavaa.
Sellaisia jotka päästetään
yli joulun.
Sellaisiakin jotka jää
yli toisenkin joulun.

Silloin silka säkkiin,
kun on päin!
Sanottiin kun morsianta
onniteltiin.
Myötiin ja syötiin sianpintaa
ja voitiin hyvin.
Hyvää joulua ja paksuja kinkkuja

Laina Huuska

män ja enemmän ikoneista ja harjaantua maalaamaan niitä paremmin ja paremmin. Näyttely Vokki-Virkissä viime vuosien työn esittely. Mutta tämä on vain välitavoite. Opinnot ja maalaaminen jatkuvat.

Näin kertoi taiteilija Koppanen taiteilijatiästään. Työtä ja uuras-tusta se on ollut, mutta myös työniloa ja tyydytystä. On täysi syy toivottaa taiteilija Aune Koppaselle jatkuvaa menestystä.

Näyttelyvieras

Kun Petäjärvellä vaikutti Voimaliitto

Vuosisadan vaihteessa Sakkolan ensimmäiseksi kunnanlääkäriksi tuli Ivar Levison, joka oli erinomainen lääkäri, sekä monen seuran perustaja ja vetäjä. Petäjärvellä hänet tunnettiin soitto-kunnan ja ampumaseuran perustajana. Tästä ampumaseurasta aionkin kertoa. Tohtori Levison eräällä virkamatkallaan esitti, että olisi sopiva panna toimeen ampumakilpailuja kun kylässä oli useampia pienoiskivääreitä (salonkikiväri, siihen aikaan kutsuttuna)

Ehdotus sai kannatusta ja harjoitukset alkoivat. Seura ei ollut virallinen, ei ollut mitään jäsenluetteloa. Mutta, muistan näissä kilpailuissa ja harjoituksissa ainakin seuraavia kylän isäntiä: Albert Karvonen, Ville Ryyppö, Matti ja Simo Karvanen, Martti Kurikka, Tuomas, Yrjö ja Ville Luukko, Juho Kallonen sekä monta nimeltä muistamatonta miestä. Yleisönä oli poikkeuksetta koko kylän pikkupojat. Varsinaiset kilpailut pidettiin tavallisesti sunnuntai-iltoina, mekin pikkupojat saimme silloin joskus ampua. Kerran Viki ansait- si palkinnon, minä en.

Tohtori Levison poikkiesi hyvin usein meillä kotona ja isälläni ja hänellä oli joskus hyvinkin salais- ta puhuttavaa, koska kuuli joita ei sallittu olla lähellä.

Eräänä päivänä ajoi kotini pihaan tuntematon mies hevosella ja kyseli isääni, joka oli pajassa, neuvoihin vieraan pajaan.

Isäni ja vieras mies tulivat kohta, supisivat lyhyen ajan ja kohta kantoivat kaksi laatikkoa, jotka piiloitettiin sängyn alle. Seuraavan kerran kun Levison poikkiesi meillä vedettiin laatikot esille ja avasivat ne. Laatikosta tuli esiin viisi Grafton-kiväriä ja yksi Bertan-kiväri. Toinen laatikko sisälsi panoksia.

Grafton kiväreillä ampuivat muutamia laukauksia harjoituksissa. Niiden osumatarkkuus oli huono. Tämän Grafton-kiväärin valmistusmaa oli Sveitsi ja tehdas Wetterli.

Eräänä yönä sitten olivat kivärit kadonneet laatikkoihin, eikä kukaan puhunut Graftoneista mitään.

Vuosien kuluttua kun isäni oli jo kuollut sain käsiini joukon pie-

niä vihkosia, jotka käsitteli Voimaliiton ohjeita. Nyt selvisi minulle ampumaseuran tarkoitus, joka oli Voimaliiton aikaan saama.

Satulaseppä Juho Kalloselta kysyin kerran kyseisten aseiden kohtaloa ja hän selitti, että isäsi hautasi ne Rapamäkeen...

Siihen häipyi koko Voimaliiton touhu paikkakunnalla.

Matti Ville

'Turhatoivo'

Eräs seura perustettiin Pienelle Petäjärvellä, Ryhmään, silloin kieltoain aikaan.

Istuskeltiin Rikun torpassa hämälänä syysiltana sateen pa- kien ikkunaruuuihin ja tuopin kiertäessä miehestä mieheen istu- tuessamme pöydän ympärillä.

Riku, Heino, veljeni ja minä.

Illan kuluessa tuon tuopin jäl- jet muuttuivat vain märemmiksi, sitä mukaa kuin sen kierto jatkui ja puheenporina sakissamme yl- tyi. Siinä hiiwojen hiljalleen nous- tessa tukkaan ja pytyssämme poh- jaskan lähestyessä päätimme pe- rustaa uuden seuran kyläkuntaan kansalaisluottamusta nauttivista, nuorista ja lahjakkaista ryyppy- miehistä.

Pidimme siinä puoliyön maissa, myrskyn yhä yltyessä, perustavan kokouksen ja niin syntyi Rikun toimissa puheenjohtajana ja Hei- non kirjurina seutukunnalle uusi seura: Raittiusseura Turhatoivo!

Kokouksen päättyessä ja Rikun kolauttaessa nuijan viimeisen kerran pöytään ja Heinon sujaut- taessa muistikirjan johon pöytä- kirja oli kirjoitettu sisätaskuunsa

kallistimme kokouksen päätteeksi pari tuopillista tuota ruokaiseksi käynnyttä juomaamme ja vaivuim- me pikkuhiljaa itsekukin ajattele- maan perustamaamme seuraa, toimintamuotoja ja mukanaan tuomia pulmakysymyksiä.

Syysmyrsky oli jo ulkona tauonnut, auringonkajo heijasteli idästä kun heräsimme ja kurkis- timme ikkunasta ulos. Vilkaisin siinä ojennellessani puutuneita jä- seniäni seuratovereitani jotka nukkuivat rähmälläan pöytää vas- ten onnellisia unosia. En hennon- nut heitä herättää vaan kiersin sa- vuavaa öljylamppua vähän pie- nemmäksi ja hiivin hiljaa ovea kohti kaartuen kaukaa sitä kaa- tunutta kiljupyttyä, etten tärväisi saappaitani, jotka eivät näyttä- neet liian puhtailta muutenkaan ja painoin oven jäljestäni kiinni.

Näin oli minun kohdaltani pe- rustava kokous päätöksessä. Suuntasin epävarmat askeleeni kotia kohti, toisten jatkaessa hil- jaista hetkeä aamunkoittoon asti.

Tässä Suvannon Seutuun kerto- mus seurasta jota ei Sakkolan his-

Kirje Suomen Turusta

Terve Teille! Täällä Tiinus.

Kiittäen Suvannon Seudusta ja komeasta Nestorin kuvasta! Odo- tin, että saan jostain kuulla tai nähdä Nestorin puheen sisällön, voisin verrata, miten lähelle osuin 26. 7. -74 kirj. tekstiin. Sitä en tiennyt, että Nestori on lainattu 4 kertaa puhumaan. — Kesken kaiken ja muuten vaan: Jos saan tarjoutua pitämään ensikesänä, jos pyydetään ja elän tulen pitä- mään puheen, ihan juhlasellaisen. En voi tehdä kommenttia tähän Nestorin puheesta, koska siitä täytynee puuttua asia, muistelen vain. Olen kysellyt Juvosen Ilma- rilta ja Paason Toivolta, eivät he muista muuta kuin: — Oli hyvä puhe!

Ihmettelen, enkö voi mitään kunnollista ja kaunista kirjoittaa niinkuin toisetki nihmiset puhuvat ja kirjoittavat?

Kun luin kirjoituksen: Saimme kirjeen Ruotsista, olin yksin asu- massa — itkin, niin itkin oikein, että ulvoin! Miksi? Siksi: Kuka on paennut Ruotsiin, kuka muual- le pakoon näitä Suomen "perke- leitä"! Anteeksi...

*

Ei isä minulle koskaan paha ol- lut, vaikka haukkuivat Tiinuksen Jurkaksi ja käy vieraissa Ojanie- messä. Äiti oli Vullin suvusta, sii- tä kai johtui, että "puhui" kermää vähän päältä kun antoi Läärän Ii- dalle maitoa! Ottakaa huomioon se, että toiset naapurit eivät anta-

toriaa kirjassa mainita, vaikka sen valistava vaikutus jatkui vuosi- kausia kylän iloksi ja ratoksi.

AK

neet maitoa ollenkaan, joten silti voin olla ylpeä äidistäni kun antoi maitoa vaikka "puhuttunakin"!

*

Hei Eero Kuisma! Vieläkö olet elossa? Muistatko Viljo Tiinusta? Voisitteko kertoa Eerolle terve- siä sanoilla: Kiitos Eero 1939 niis- tä armonhetkistä joita sain kans- sasi viettää Viipurissa. Kun ero- simme Viipurissa, laitoin Raama-

tun sydämen kohtaan kilveksi ja tässä vielä riitelen itseni kanssa sekä olen toisten kiusana.

Muusta en ole niin huolestunut kuin siitä: Miksi pahuuden on saatava ylivalta tässä maassa, jo- ta niinkuin tavataan sanoa. — Olimme puolustamassa. Eero, ei meidän puolustuksemme olisi aut- tanut jos emme olisi saaneet tu- *Jatk. siv. 16*

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1974 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 12 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

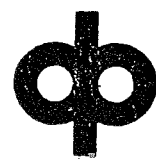
Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Uuno
Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

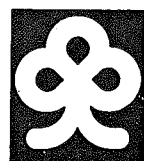
NYT SÄHKOLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.